

LISTY

skřítko Lískáčka pro rodiny s dětmi

List 24/2016 - KVĚTEN

Líska

Lískáčkovo
květnové
téma:

Rosnička

Co nás čeká:

- **Žabí pozorování** (pro děti od 0 let, ve spolupráci s rodiči, aktivita venku, délka dle potřeby)
- **Tajemná přísavka** (pro děti od 4 let, ve spolupráci s rodiči, uvnitř nebo venku, dle potřeby)
- **Hladová rosnička** (pro děti od 5 let, ve spolupráci s rodiči, aktivita uvnitř, cca 30 minut)

Příběh
s Lískáčkem:

Jak hledali vodníka

Na začátku května se hodně oteplilo. Každý podvečer teď Jitka s Tomášem a Lískáčkem sedávali venku na lavičce a pozorovali kosici jak krmí svá mláďata. Kosi si postavili hnízdo pod střechou kůlny na dřevo. Bylo na ně krásně vidět z lavičky u třešně. V hnízdě se schovávala tři mláďata. Hladově natahovala krk vždy, když se kosice objevila na hnízdě.

Byla sobota a děti seděly venku déle než obvykle. Dědeček jim vyprávěl pohádky o strašidlech a tak poslouchaly, ani nedutaly. Byl teplý večer a pomalu se stmívalo. Když bylo vyprávění nejvíce napínavé, z ničeho nic se ze šera ozvalo hlasité „brekekeke“. Všichni se lekli. Chvilí bylo ticho. A pak se opět ozvalo „brekekeke“.

„Vodník!“, zašeptal Tomáš. „Pst. Dávejte pozor, ať víme, odkud se to ozývá“, šeptala Jitka. A zase se ozvalo brekekeke. „To je určitě vodník. Je to slyšet od rybníka, a vodníci v pohádkách vždycky dělají brekekeke“, nevzdával se Tomáš.

„Ale Tomáši! Vodníci nejsou“, snažila se Tomáše uklidnit Jitka. „Brekekekeke“, zase se ozvalo ze tmy. Sluníčko už dávno zapadlo a začínala noc. Jitka, Tomáš a Lískáček se dívali do tmy a snažili se zjistit, odkud ten podivný zvuk přichází. „Co kdybychom se šli podívat, kdo ten zvuk dělá“, navrhl dědeček. „Vezmeme si baterky a zjistíme, jestli to je vodník.“ „A co když to bude opravdu vodník? Vodníci přeci topí lidi, a já ještě neumím moc plavat“, odpověděl vyděšeně Tomáš a bylo vidět, že se mu vůbec nechce s baterkou do tmy. „Přece se nebudeme bát“, namítla Jitka. „Navíc když s námi půjde dědeček, tak se nám určitě nic nestane.“ Tomáš se nejistě na Jitku podíval, ale nakonec se nechal přemluvit.

Vzali si z kuchyně baterky, trochu se přiblížili a všichni vyrazili společně do tmy. Občas se ozývalo to tajemné brekekekeke. Vždy se zastavili a poslouchali, aby věděli, kam mají jít dál. Ve tmě jim připadalo

všechno neznámé a tajemné. A co najednou slyšeli zvuků. To i Jitku občas opustila odvaha. Rozhodli se ale, že se nevzdají a najdou toho, kdo ten zvláštní zvuk dělá.

„Dávejte pozor, už jsme u rybníka“, řekl dětem dědeček. A opravdu. Když se podívali kolem sebe, zjistili, že stojí na břehu rybníčka, který byl za jejich sadem. „Je tu nějaká zima“, postěžovala si Jitka. „U vody je v noci vždycky chladněji“, vysvětlil jí Lískáček. „Počkejte chvíli“, najednou všechny utišil Tomáš. „Už jsme dlouho neslyšeli ten zvláštní zvuk“, řekl ještě, když tu najednou se u jeho nohy ozvalo hlasité „brekekekekeke!“. Tomáš se tak lekl, že až vyjekl. Ozvalo se žbluňk a bylo ticho. „To jsi tomu dal. Teď jsi ho vyplašil“, napomenula Tomáše Jitka. „Neříkej, že ty ses nelekla“, zlobil se Tomáš. „Nehádejte se vy dva“, napomenul je dědeček. „Když budete po tichu, určitě se zase vrátí.“

Dřepli si a potichu čekali. Chvíli se nic nedělo. Pak se ozvalo tiché šplouchnutí vody a potom již známé „brekekekeke“. Opatrně posvítli baterkami na vodu do míst, odkud zvuk přicházel. „Jé, to je jen malá žabka“, oddechl si Tomáš. A opravdu. Na hladině plavala malá zelená žabka. Vždy, když se jí pod pusou objevila bublina a ona jí vyfukovala, ozvalo se „brekekekeke“. „A to není ledajaká žabka“, začal vysvětlovat Lískáček. „To je rosnička. Ve vodě nebývá často, raději leze po stromech. A lidé se jí vždycky báli. Mysleli si, že její hlas je hlasem vodníka, a když pak toho vodníka hledali a našli malou žabku, mysleli si, že se ten vodník v tu žábu proměnil“, dodal ještě Lískáček. Proto má často vodník v pohádkách barvu jako rosnička.

Ještě chvíli rosničku pozorovali, ale pak šli domů. Přeci jenom byla zima a už se jim také chtělo spát. Tomáš se ale rozhodl, že si druhý den v knihách najde co nejvíce informací o rosničce a jejím životě.

Lískáčkov
bádání:

Žabí pozorování

Věk: od 0 let ve spolupráci s rodiči

Místo: venku

Pomůcky: klíč k určování našich obojživelníků nebo atlas zvířat

Motivace: Od noční příhody s rosničkou Tomáš s Jitkou a Lískáčkem chodívali k rybníku každý den. Pozorovali nejen rosničky, ale i skokany a ropuchy. Zanedlouho v rákosí u břehu objevila vajíčka, ze kterých se za pár dní vykulili pulci. Ti se rozprchli po rybníce a naši kamarádi je zahlédli jen občas. Koncem června dokonce u rybníka potkali malé žabičky, které se z rybníka stěhovaly do nedalekého lesa.

Postup:

Vypravte se na výpravu do vašeho okolí a zkuste najít tůňku, rybník nebo hlubokou louži, kde by se mohly rozmnožovat žáby. Můžete sem pak začít chodit pravidelně a pozorovat, jestli se ve vaší tůňce objeví vajíčka nebo pulci. Také můžete udělat přímo výpravu za žábami. Můžete se podívat na vlhká místa v okolí a zkusit objevit co nejvíce druhů žab.

Trocha teorie:

Vždy na jaře obojživelníci vyhledávají vodní plochy, ve kterých by se mohli rozmnožovat. Na cestě je ale čeká hodně překážek, které musí překonat. Nakonec ani vodní plocha, kterou naleznou, nemusí být vhodná. Může být znečištěná nebo zarybněná. Právě ryby jsou velkým nepřítelem pulců, a pokud v nádrži není možnost se schovat, ryby všechny pulce sežerou. Pokud je nádrž vhodná k rozmnožování, začnou se samci

ozývat hlasitým kvákáním. Tím si jednak vyznačují teritorium, ale také k sobě lákají samičky. Jejich hlas se druh od druhu liší, a je u některých druhů slyšet i na vzdálenost několika stovek metrů až kilometrů. Po tom, co se najdou sameček se samičkou, samička naklade do vody vajíčka a sameček je oplodní. Za pár dnů se vylíhnou pulci. Ti se schovají před predátory ve vegetaci. Postupem času jim narostou většinou nejprve zadní nožičky a poté přední. Potom začne pomalu mizet ocásek a nakonec malá žabka opouští nádrž.

Lískáčkův
pokus:

Tajemná přísavka

Věk: od 4 let ve spolupráci s rodiči

Místo: uvnitř

Pomůcky: umělohmotná přísavka, různé typy povrchů

Motivace: Když si Tomáš hledal různé zajímavosti o rosničce, zjistil, že rosnička ráda šplhá po stromech a vyhřívá se na velkých listech. Dokonce prý může lézt i po skle. Když se ptal, jak je to možné, zjistil, že má na prstech něco jako přísavky. Ale nemůže lézt úplně po všem. Občas se neudrží. Proto se rozhodl to pořádně prozkoumat.

Postup:

1. Pokus je velmi jednoduchý. Vezměte si umělohmotnou přísavku a zkoušejte ji přidělat k různým povrchům doma i venku. Než přísavku budete přidělovat, zkuste si nejprve říct, zda bude přísavka držet či ne

Trocha teorie: Při přitlačení na podložku se vytlačí všechen vzduch z pod přísavky. Ta ale pak nedrží na podložce, protože je přilepená, ale protože na ni svou silou tlačí vzduch z okolí. Pokud ale povrch podložky je rýhovaný nebo propustný, vzduch se dostane opět pod přísavku a ta se uvolní a odpadne.

Lískáčkov
tvoření:

Hladová rosnička

Věk: od 5 let ve spolupráci s rodiči

Místo: uvnitř

Pomůcky: nůžky, štětec, černý fix, zelenou a červenou temperovou barvu, ruličku od toaletního papíru, korálek, provázek, lepidlo, tužku, mističku na barvu, sešíváčku, bílý kreslicí karton, zelený karton vel. A5

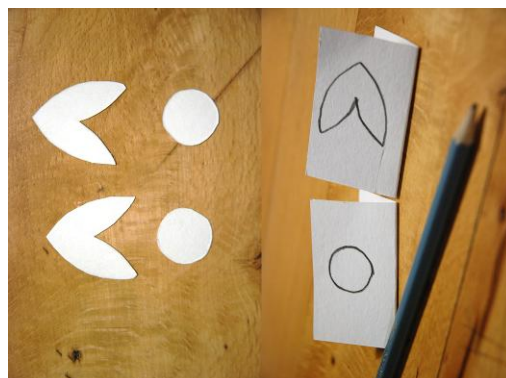
Motivace: Když si Tomáš s Jitkou povídali o velikonočních vajíčkách, dozvěděli se také, že vajíčko je symbolem nového života, který s jarem přichází. Každý ví, že se v přírodě na jaře rodí nejvíc mláďat. Proto si společně složíme kuřátko, které se právě líhne z vajíčka.

Postup:

1. Připravíme si nůžky, štětec, černý fix, zelenou a červenou temperovou barvu, ruličku od toaletního papíru, korálek, provázek, lepidlo, tužku, mističku na barvu, sešíváčku, bílý kreslicí karton, zelený karton vel. A5.
2. Nejprve ruličku od toaletního papíru natřeme zvenčí zelenou barvou a zevnitř červenou barvou.

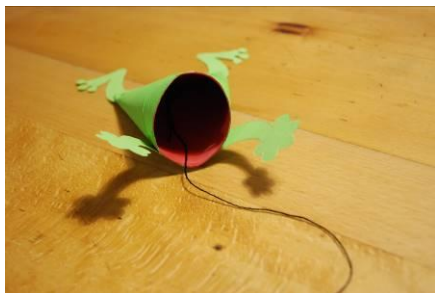
3. Zelený karton přeložíme po délce napůl a namalujeme si nohu a ruku žáby tak, aby začínaly v ohybu papíru. Pak obojí vystřihneme a rozložíme.
4. Stejným způsobem si vystřihneme dvě stejné oči a mouchy.

5. Ustříhneme si cca 40 cm dlouhý provázek. Na jeden konec přivážeme korálek a pak přilepíme mouchu.
6. Smáčkne spodní část ruličky, vnitřkem provlečeme provázek a ze spodu přiložíme zadní nohy. Celé pořádně secvakneme sešíváčkou.

7. Poté sešívačkou k rosničce přiděláme přední nohy.

8. Nakonec vybarvíme a přilepíme rosničce oči a můžeme začít hrát. Cílem je do otevřené tlamy rosničky chytat mouchu na provázku.

Pochlub
se Lískáčkovi:

Jak to dopadlo?

Stalo se vám něco zajímavého? Chcete se ještě na něco zeptat? Pište Lískáčkovi na adresu Liskacek@post.cz. Už se moc těší. A také nám můžete napsat, jaké téma byste v našich listech uvítali.

Lískáčkovo
opakování:

Zkuste si odpovědět

- Jaký zvuk dělá rosnička?
- Kde se rosnička pohybuje nejčastěji?
- Co pomáhá rosničce šplhat po hladkých listech?
- Znáte ještě nějaké jiné názvy našich žab?
- Jak se říká larvě žáby?
- Z čeho se narodí malý pulec?
- Proč žáby kvákají?

Sestavila: Lenka Pavelčíková
odborná spolupráce: Iva Koutná